

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการใช้ ความต้องการใช้ และปัญหาในการใช้ บริการห้องสมุดของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 โรงเรียนผู้ใหญ่เฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก ทุกคนที่เป็นสมาชิกของสมุดโรงเรียน จำนวน 150 คน จากจำนวนนักศึกษาแบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 ทั้งสิ้น 548 คน คิดเป็นร้อยละ 27.37 ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของนักศึกษาผู้ใหญ่ทั้งหมดที่จะให้คำตอบเกี่ยวกับสภาพการใช้ ความต้องการ และปัญหาการใช้บริการห้องสมุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีคำถามปลายเปิดที่เสนอให้เลือกตอบ และคำถามปลายเปิด ที่ผู้ตอบตอบได้อย่างเสรี โดยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาคุณค่าเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการบริการของห้องสมุดจากตำรา วิทยานิพนธ์ เอกสาร และรายงานการวิจัยต่าง ๆ เพื่อจะได้มีแนวความคิด และใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สังเกตการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาผู้ใหญ่
3. สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ห้องสมุด บรรณารักษ์ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง
4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วยคำถามปลายเปิดที่เสนอให้เลือกตอบและคำถามปลายเปิดที่ผู้ตอบตอบได้อย่างเสรี
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา

และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับงานบริการห้องสมุดโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี และห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก ตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาและภาษาที่ใช้สื่อความหมายชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกัน

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จระดับ 4 ของโรงเรียนผู้ใหญ่ซึ่งมีสภาพคล้ายคลึงกับนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จระดับ 4 โรงเรียนผู้ใหญ่เฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก คือนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จระดับ 4 โรงเรียนผู้ใหญ่พิริยาลัย จังหวัดแพร่ จำนวน 20 คน เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนได้นำมาวิเคราะห์หาข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไขและนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นจึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริงสำหรับการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยคำถามแบบปลายเปิดและปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ ตามเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพ ภาควิชาการศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ สาเหตุที่เข้าเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่และจุดมุ่งหมายที่เข้าเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ตามเกี่ยวกับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุด ช่วงเวลาที่ใช้ห้องสมุดมาก วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด วิธีหาหนังสือในห้องสมุด สิ่งจูงใจให้เข้าใช้ห้องสมุด ความต้องการบริการและวัสดุสิ่งพิมพ์ในห้องสมุด ปัญหาในการใช้บริการห้องสมุดค่านครุภัณฑ์ สิ่งพิมพ์ ระเบียบการเข้าใช้ห้องสมุด และบุคลากร ตลอดจนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบริการของห้องสมุดโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก ตามเกี่ยวกับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุด ช่วงเวลาที่ใช้ห้องสมุดมาก วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด วิธีหาหนังสือในห้องสมุด สิ่งจูงใจให้เข้าใช้ห้องสมุด ความต้องการบริการและวัสดุสิ่งพิมพ์ในห้องสมุด ปัญหาในการใช้บริการห้องสมุดค่านครุภัณฑ์ สิ่งพิมพ์ ระเบียบการเข้าใช้ห้องสมุด และบุคลากร ตลอดจนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบริการของห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก

การแจกและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แจกแก่นักศึกษาซึ่งเป็นสมาชิกห้องสมุดโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ให้ช่วยแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากนักศึกษากายในวันเดียวกัน คือ วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2527 ซึ่งได้รับคืนมาเป็นจำนวน 146 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.33 จากจำนวนแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด 150 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์และเสนอในรูปตารางโดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น

1. ข้อมูลส่วนตัวและสภาพการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษา วิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าร้อยละจากสูตร

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทนค่าร้อยละของรายการใด

f แทนจำนวนผู้ตอบในรายการนั้น

N แทนจำนวนคนที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

2. เกี่ยวกับความคิดเห็นและความรู้สึก ซึ่งต้องวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธีมาตราส่วนประมาณค่า นั้น ได้คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำตอบแต่ละรายการโดยใช้วิธีการดังนี้

2.1 แจกแจงความถี่ของรายการคำตอบทุกข้อของแบบสอบถามทุกชุด

2.2 คูณความถี่ (f) ของแต่ละข้อด้วยค่าน้ำหนักประจำข้อ (x)

ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

ข้อที่ 1	หมายถึง	มาก	มีค่าเท่ากับ 4
ข้อที่ 2	หมายถึง	ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3
ข้อที่ 3	หมายถึง	น้อย	มีค่าเท่ากับ 2

ข้อที่ 4 หมายถึง $\begin{cases} \text{ไม่ต้องการ} \\ \text{ไม่เป็นปัญหา} \end{cases}$ มีค่าเท่ากับ 1

2.3 หาค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อ โดยคำนวณจากสูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{x} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนน

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

2.4 ศึกษาความหมายคะแนนเฉลี่ยนำหนักคำตอบแต่ละข้อโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

3.50 - 4.00 = มาก

2.50 - 3.49 = ปานกลาง

1.50 - 2.49 = น้อย

1.00 - 1.49 = ไม่ต้องการหรือไม่เป็นปัญหา

2.5 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคำตอบแต่ละข้อโดยคำนวณจากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left[\frac{\sum fx}{N} \right]^2}$$

3. เมื่อใดคำนวณหาค่าต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อมูล จัดทำตารางแสดงผลการวิเคราะห์เพื่อนำเสนอในรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทต่อไป

4. ข้อมูลที่ได้จากคำตอบส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิดได้จำแนกและสรุปประเด็นที่สำคัญเป็นหัวข้อ ๆ แล้วนำเสนอในตอนท้ายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5. สรุปท้ายจึงทำการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมในการวิจัย และเขียนรายงานการวิจัย